

Oslo kommune
Bydel Alna

Integrering i Bydel Alna Helhet, nytenkning og tett samarbeid

Språkarbeid i Bydel Alna

Helhet, nytenking og tett samarbeid

Malaka Izzati har vært hjemme hos ca. 150 familier for å få flere barn i barnehage eller annet pedagogisk tilbud før skolestart. Malaka har diskutert og informert, drukket te, snakket persisk, norsk, litt tyrkisk, engelsk, vist A-4 permene sine med barnehagebilder, og svart på spørsmål. Resultatet er svært oppløftende!

Bakgrunn

Bydel Alna har store utfordringer knyttet til utjevning av levekår. Helt avgjørende er gode norskerferdigheter hos alle. Uten det er det vanskelig å lykkes i utdanning og arbeid. Bydelen har derfor tatt flere nye grep i målrettet og helhetlig språkarbeid for barn og voksne. Incentivmidler og vanlig tjenesteutvikling sees i sammenheng. Mye har skjedd på kort tid. Det nye i Alnas helhetlige språkarbeid ligger i:

- innovative, men enkle detaljer, som Malakas A-4 perm med bilder og hjemmebesøk i stort antall
- en ny type tilbud, som skreddersyde mødretiltak som kombinerer norsk, samvær og enkle aktiviteter
- store, samordnende grep på system- og organisasjonsnivå. Systemgrepene kommer til uttrykk som rutiner, kontaktpersoner, felles opplæring, felles mål og resultatoppfølging.

Språkarbeidets hovedgrep kan gjenfinnes i den overordnede styrings- og kvalitetsmodellen som bydelen generelt arbeider etter. Denne er komplisert å presentere, men beskrives i modellform i vedlegg 1 Helhetlig styring. I tillegg er styringsmodellen omtalt i eget avsnitt lenger ut i søknaden.

Gode resultater på kort tid

Historien om Malakas arbeid er en del av den helhetlige modellen, og er en helhetlig modell i seg selv (vedlegg 2 a og b Helhetlig språkarbeid). Språkarbeidets helhetsgrep handler om forbedring av systemer. Men fokus er hele veien på brukerne – som skal komme styrket ut. Helhetsgrepet sikrer samordning på tvers i modellen, mellom tilbud, men også horisontalt. Målet er å sørge for progresjon for deltakerne, trinnvis oppover i tiltakskjeden. Den overordnede målsettingen er å bidra til bedre levekår.

- Det var mye jobb i starten, sier Malaka om det oppsøkende arbeidet hun begynte høsten 2007.

- Men nå går det av seg selv! Folk kommer til meg. De spør om jeg har barnehagesøknad i veska, sier hun. De fleste familiene hun oppsøker, takker ja til tilbudene hun forteller om. Nå går hele 97 prosent av alle 4- og 5-åringene i Bydel Alna i et barnehagelignende tilbud, mot 72 prosent for litt under to år siden. Fra august 2007 til august 2008 kom 185 flere 4- og 5-åringene inn i et tilbud.

Nye grep for helhet og samordning

Innovative detaljer

Innovative tilbud

Forankring

Del av helhet

Fokus på brukere

Hjemmebesøk i stort antall, profilerer kommunen positivt

Svært god måloppnåelse

Fast koordinatortstilling for tett oppfølging og tverrfaglig samarbeid

Personifiserer helhet og tverrfaglighet

Malaka har vært fast ansatt som koordinator siden 2006. Stillingen er et levende uttrykk for bydelens mål om tverrfaglig samarbeid, helhet og samordning. Malaka jobber 25 % ved helsestasjon, 75 % for barnehagene. Hun er utdannet førskolelærer. Sammen med kolleger følger hun opp barn som har bekymringsfull språkutvikling ved helsestasjonens 4 års kontroll, eller barn som er registrert på adresser i bydelen, men ikke er registrert i barnehage. Norsk er en særlig utfordring i en bydel der 55 % av barna under 13 år regnes med i den ikke vestlige innvandrerbefolkningen.

Derfor tilbys barn i Alna og fire andre bydeler såkalt ”gratis kjernetid”. Prosjektet kom til bydelen i 2007, som del av Groruddalssatsingen. Malakas oppgaver gled naturlig inn. Prosjektet innebærer at alle 4 og 5 åringer skal få inntil 20 timer gratis opphold i barnehage eller lignende i uka. Målet er å styrke norskkunnskaper og sosiale ferdigheter før barna begynner på skolen. Tiltaket mottar ekstraordinære, øremerkede midler gjennom Groruddalssatsingen.

Insentivmilder kobles med ordinær drift

Strategisk bruk av insentivmidler

Bydel Alna mottar insentivmidler på flere områder. Utfordringen med insentivmidler er at det oppstår ny aktivitet, som må innpasses i eksisterende tjenester hvis effekten skal bli varig. I språkarbeidet har Bydel Alna benyttet insentivmidler til å prøve ut nye læringsmetoder, og parallelt våget å satse, utvikle egne tjenester, og konvertere prosjekter finansiert av insentivmidler til ordinær drift. I den vedlagte modellen (vedlegg 2 a og b Helhetlig språkarbeid) fremgår det ved fargekoder hva som er ordinær drift og hva som p.t. er finansiert ved insentivmidler.

Ny type språkgrupper for barn

Nye tilbud skaper nye tilbud

”Gratis kjernetid” var fra starten av et prosjekt for å refundere foreldrebetaling og opprette flere barnehageplasser. Bydel Alna valgte tidlig å gå flere skritt i utviklingsarbeidet. Noen foreldre ønsket ikke å ha barn i ordinær barnehage. Derfor opprettet bydelen i alt syv egne språkgrupper. Nå går det 66 barn i dette tilbudet. Fem skreddersydde tilbud er laget for mødrene av barna. Ca. 150 kvinner har deltatt på et tilbud siden høsten 2007. I mødretilbudene snakker man norsk, drøfter barneoppdragelse. Noen steder syr og strikker man.

Ny type lavterskel tilbud til mødre

Nye overgangsrutiner mellom mødretilbud og NAV

Bydelen ser at disse lavterskel mødretilbudene kan fungere som springbrett og døråpner til ordinær kvalifisering og norskundervisning. Derfor har bydelen nylig laget egne rutiner mellom mødretiltakene og NAV. I februar 2009 er det planer om en egen ”norskopplæring- og kvalifiseringsmesse”. Også det blir en nyskaping. Alle tilbud på ett brett, et tilbudstorg! Her kan tjenestene lære mer om hva andre tjenester gjør, så det blir enklere med kontakt senere. Deltakerne fra norskopplæring og mødrekurs får sjansen til å treffe deltakere fra andre tilbud. Alle får kunnskap om flere muligheter.

Norskmesse 2009

For bydelens ansatte bidrar felles opplæring og nyopprettede samarbeidsfora til tydelig felles fokus i det daglige. Tiltakskjeder kobles bedre. Over 500 ansatte fra helsestasjoner, barnehager og bydelsadministrasjonen har gått på de samme kursene! Den løpende kontakten ivaretas ellers ved at alle barnehageenheter har en egen helsesøsterkontakt. Alle helsestasjoner har en kontaktperson i hver barnehageenhet. I tillegg finnes det skriftliggjorte overgangsrutiner mellom helsestasjon og barnehage, og mellom barnehage og skole.

Brukerorientering og likeverdige tjenester

Bydel Alna hadde i 2008 den største ikke-vestlige innvandrerbefolkningen blant landets kommuner og bydeler, målt i antall mennesker. Det er store sprik i brukernes forutsetninger i møtet med "systemene". Malaka og kollegene vet at mange foreldre snakker lite norsk og føler seg utrygge på det fremmede. Tillit er helt sentralt for å våge seg frempå. Da Malaka gikk rundt og ringte på dører, snakket hun med ord, bilder og kroppsspråk. Hun brukte bevisst sin egen erfaring som nyinnvandret, ung mor i Norge for snart 15 - 20 år siden. Hva skjer egentlig i en norsk barnehage, undret noen?

- Billedpermen var god å ha, sier Malaka. - I tillegg gikk jeg flere ganger med mor og barn og besøkte en barnehage.

Det å se ting med egne øyne, sammen med muntlig informasjon, virker bedre enn brev og brosjyrer. Bydel Alna har informert ved hjelp av mange parallelle kanaler. Og resultatene til nå? Skolene melder at 1. klassingene høsten 2008 var bedre forberedt sosialt og språklig enn før. Nå har de aller fleste gått i barnehage eller språkgruppe.

- Det gjør meg glad, sier Malaka.

Styringsteori omgjort til praksis

Mange mål og visjoner fra overordnet styringsmodell som Bydel Alna bruker, gjenfinnes i det tverrfaglige språkarbeidet som Malakas jobb inngår i. I bydelens helhetlige styringssystem inngår årsplaner, målekart og andre styringsverktøy. Viktige overskrifter er fag og kvalitet, brukermedvirkning, tverrfaglig samhandling, standarder og medarbeiderskap; tørt oppsummert som helhetlig styring (se vedlegg 1). Vi har i denne søknaden forsøkt å synliggjøre gjennom eksempelet språkarbeid og Malakas historie hvordan begrep som brukermedvirkning, tverrfaglig samarbeid og fag og kvalitet er omgjort til praksis.

De gode resultatene til nå er mange menneskers fortjeneste og frukten av langsiktig, metodisk og målrettet innsats:

- Flere tjenester jobber etter felles, klare mål. De vet hvor de skal og knytter tjenester sammen på nye måter. De følger resultatene nøye.

Felles mål og fokus

Faste kontaktpersoner

Overgangsrutiner

Bygger tillit ved personlig kontakt

Enkel, men effektiv billedperm

Muntlig informasjon

Positiv tilbakemelding fra skolene

Helhetlig styringssystem

Langsiktig arbeid

- Samtidig tør de involverte å gjøre mer enn det som står i planene. Det er viktig i en bydel som Alna, der brukerbehovene er i stadig forandring. Man har oppsøkt brukerne, bokstavelig talt på hjemmebane, og lagt inn et ekstra utviklingsgir. De får ekstraordinære utviklingsmidler fra insentivmidler (i denne sammenheng Groruddalssatsingen) til å bli en vitamininnsprøyting i den daglige driften for deretter å konvertere dette inn i den ordinære driften.

Myndiggjorte medarbeidere

- I forbindelse med bydelsreformen ble den enkelte tjenesten gjort autonom og myndig.

Samarbeid bærer frukter

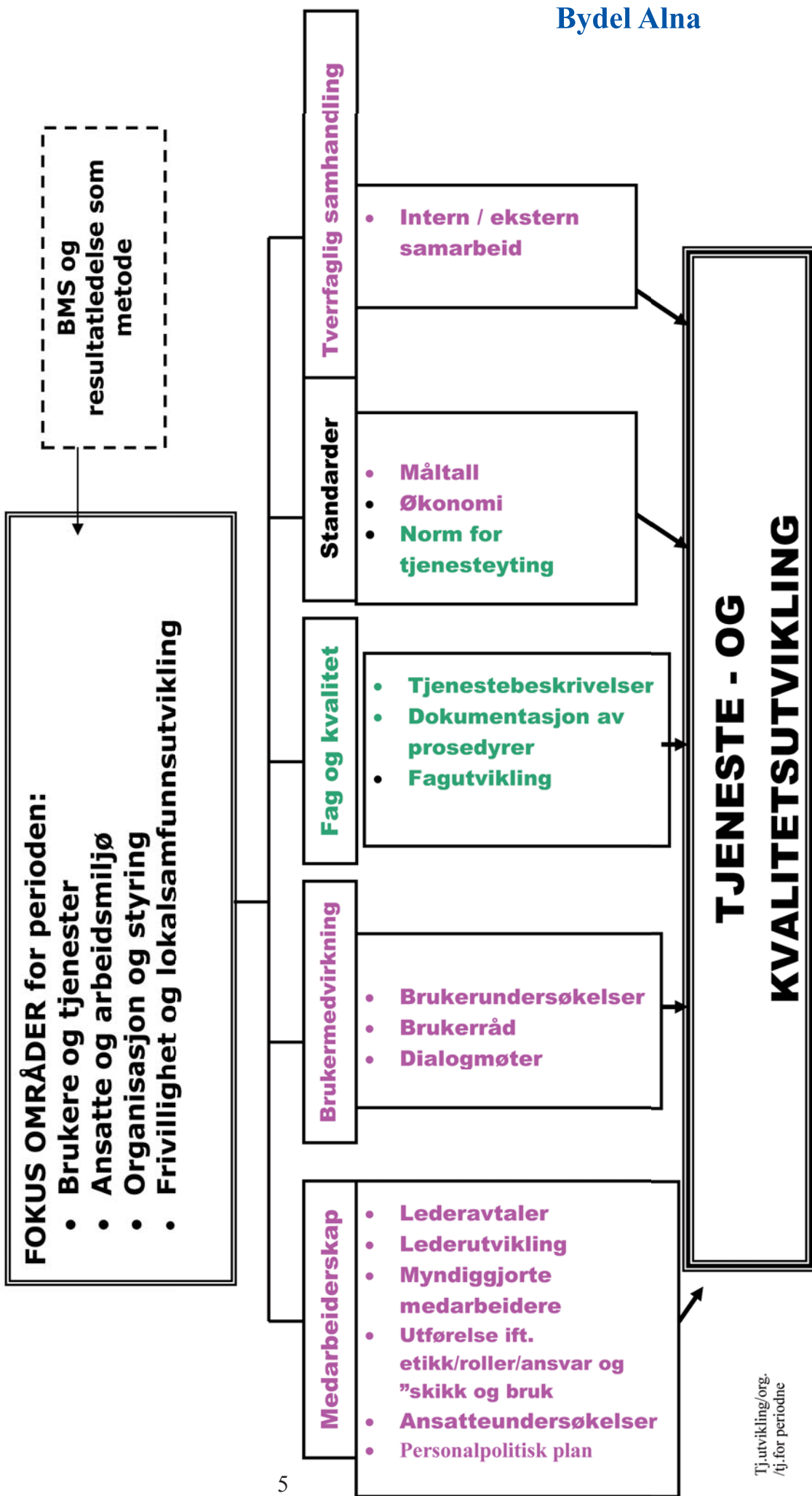
Mange utfordringer gjenstår. Men folk tar ansvar på tvers. Det har Malaka bevist, sammen med alle andre ansatte i barnehager, på helsestasjoner, i bydelsadministrasjon, språkgrupper, mødreprosjekt og andre tjenester.

Samlet begrunnelse iht. kriterier

Bydel Alna har siden bydelsreformen i 2004 jobbet på flere fronter for at brukerne skal få tjenester med forbedret kvalitet, innenfor en kostnads-effektiv ramme. Styringssystemer og kvalitetsarbeid er tett sammenkoblet, noe vi håper vi har greid å anskueliggjøre i denne søknaden. Vi mener således at Helhetlig språkarbeid i Bydel Alna oppfyller utviklingsprisens kriterier på flere nivå samtidig:

- Innovasjon og nytenking i detaljer, tilbud og systemgrep
- Positiv profilering av kommunen, ved at brukerne får nye og bedre sammenkoblede tjenester. Det er etablert tillit og personlig kontakt med brukere der det er nødvendig for at tjenesten skal nå frem.
- Overføringsverdi i form av nye detaljer, nye tilbud og nye systemgrep, samt helhet i overordnet styringssystem.

Helhetlig styring

Helhetlig språkarbeid - fargekode

Politiske føringer og visjoner

Målformuleringer

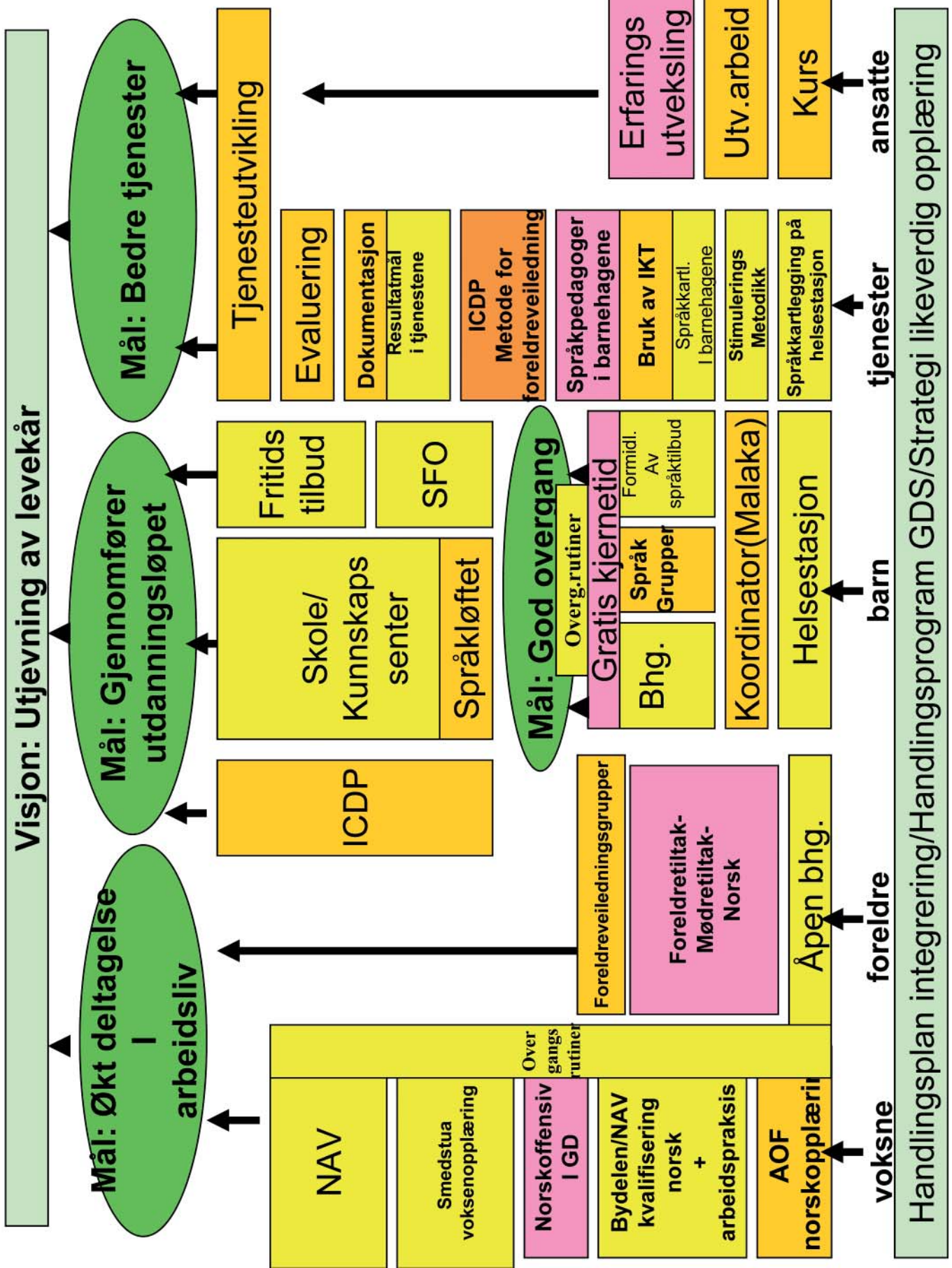
Tiltak i ordinære tjenester

Tiltak samarbeid mellom ordinære tjenester og prosjekt

Prosjekt tiltak

Bydel Alna

Furuhuset familiesenter, Ulsholtveien 31, 1053 Oslo

Mobil: 913 86 074

E-post: malaka.izzati@bal.oslo.kommune.no

www.bydel-alna.oslo.kommune.no

**Bydel
Alna**